

Luni și Marți
ANULU VII.

VOIESCE
SI VEI PUTÈ.

ROMÂNULU

DIARIU POLITICAL, COMERCIALE, LITERARU.

Va ești în tōte dilele afară de Lunia și a dona-ții obișnuite după Serbătoriă.

Abonarea pentru București pe an	128 lei
Nșe luna	64 lei
Trei lune	32 lei
Pe luna	11 lei
Un exemplar	24 par
Locuință linia de 30 litere	1 leu
Locuință și reclame linia	3 lei

(ARTICLELE

TRAMISE SI NEPUBLICATE SE VORU ARDE.)

Direcțorul diariului: C. A. Rosetti. — Gerante responsabil: Angheluș Ionescu.

Pentru abonare și reclamări se voră adresa la Admininistratorul diariului D. C. D. Aricescu, Pas. Română No 13.

Din cauza serbatorei de astăzi diariul nu va ești măna.

OSOIU

Mosă a Statului, care s-a dată de călugări străini unui omu mare.

Guvernul aptuale a recunoscutu și recunoscere prin tacerea sa și spăliarea Statului de uă moșia a sa, și actul ce constituă prin faptu pe călugări străini PROPRIETARI DE VECI ai averilor nașunii.

DEPEȘIE TELEGRAFICE.

(Serviciu particularu alu Românu.)
(Pornită de la Wiena 16 Aug. 6 ore séra. Sosită în București la 17 Aug. 4 ore 50 minute dimineață.)

Francfort, 16 Augustu.

Toți suveranii germani au sositu aici, afară de regele Prusiei și regele Danemarcei. Imperatul Austriei a sositu eri séra, a fostu priimutu de Senatul și prin cele mai entuziaste aclamații ale poporaționii. Conferințele voru începe măne.

Paris, 16 Augustu.

Eri n'a fostu priimire a corpului diplomaticu, nici nu s'a făcutu revista militarii din cauza nenorocirii (?). (Nu putemu înțelege, care se fiă acea nenorocire, din cauza cării nu s'a făcutu revista obicinuită. Depoșia noastră dice numai: „pas revue cause malheur.”)

REVISTA POLITICA.

BUCURESCÎ, 5/1, Augustu.

Amu vorbitu de mai multe ori în aceste colone despre însemnatea congresului principilor germani, convocata la Francfortu prin inițiativa guvernului austriacu. Presa franceze, englese, germană au recunoscutu impreună cu noi importanța acestui faptu și accepta cu impătișință se veșă atitudinea ce voru lua suveranii Germanie. În fața invitației Austriei, atitudine care va desemna și mai bine situaționea, și va desveli poziționarea celor două puteri mari ale confederaționii, Austria și Prusia.

„Din trei deci și patru de invitații (făcut suveranilor germani) s'a priimutu la Wiena, dice Independența Belgiei de la 11 Augustu, două-deci și una de acceptări, între cari și a marelui duce de Baden și a ducelui de Saxe-Coburg-Gotha. Aceste adesioni suntu cu atât mai semnificative, că acești prin-

„Găsimu, urmă apoi la France, în aceste cuvinte adeverata cugetare politică ce a inspirat congresul de la 16 Augustu. Refusul Prusiei d'a participa la uă adunare cării-i se dă asemenei motive, va fi neapărat considerată ca uă defecțiune și acesta o doresce Austria, care splotă cu uă dibăcia minunată poporitatea ce i-a dobândit reformele sele liberali.”

Acesta este în genere aprețuirea pressel; rândul d'a vorbi este acumul alu congresului adunat la Francfort. În momentul când scriem uacele linii conferințele au incepăt și rezultatul loru va dovedi dacă presa europeană și noi am avutu dreptate în a prejăurile noastre.

FOIȚA ROMANULUI

OMENII ONEȘTI.

PARTEA A PATRA.

LXIXV.

După două-deci de minute căpitanul de fregată intră în strata Helder și ceru a vorbi d-lui de Forli.

— Ai bunul meu domău, și respunse portariul. Ai venită camu tăr-điu, comitele a ești.

— Nu poți se-măspu unde lu-ășii pută găsi?

— Ai nu sciū. D. comite nu ne spune unde merge.

— Imi pare reu! dice Henri. Se vedem, bunul meu omu, adause elu, e vorba intre d. comite și mine d'uă

afacere importantă care n'admită întări-đare, de mi-ai pută dă ceva informări, vr'unu semnă de natură a me pune pe urma d-lui de Forli, mi-ai face unu mare servită.

— Nu dicu nu, frumosul meu domnū, buna voință nu-mă lipsescde de locu, daru precumu dice preotul de la noi, ca se căntă leturgia trebuie să cunoșci.

— Nu cunoșci nici unul din locurile unde merge.

— Pre legea mea, nu.

— Mi se pare, cu tōte astea, că d. comite fiindu locuriu d-tele...

— D'ar ti séra, pote...
— D'ar fi séra?... dice marinarul căruia aceste vorbe iu rededoră ore-care speranță.

— Așii pută a-ji arestă unu locu unde l'am veștu uneori.

— Si astă locu este?
— De, domnule, nu sciū dacă nu se va supera domnul comite că-ți spui, dice portariul scăpinându-se după urechiă.

— Ol despre astă de sicură nu. Daca astă e motivul ce te reține, bunul meu omu, poți vorbi fără temă.

— Veđi că înțelegi, bunul meu domnū, cându are cineva unu locu ce-i dă păne, tine a-lu conservă.

— Ai dreptă, responso marinariul, și așii fi desolată de te-ășii face se perdi locul d-tele. Daru se vedem, adause elu bătindu-lu pe umerū, semeni omu cumă se cade și de-mi vel face servitălu ce ti ceră, fiu linisită, te voiu recompensă.

Astă cuvintă de recompensă facu po portariu se asculte. Elu privi pe

Abonarea pentru districtu pe ană 152 lei
Sese lune 76 lei
Trei lune 38 lei
Abonamentele incepătă 1 și 16 ale fie-cărili lune
Ele se facu în districte la corespondință dia-riului și prim poste.

La Paris la d. Hallegrain, rue de l'ancienne comédie, 5; pe trimestru 20 franci.

In Austria la direcțile postale și la agenție de abonare, pe trimestru 10 florini argintă valută austriacă.

LUMINÉZĂ-TE SI VEI FI.

5, 6, AUGUSTU 1863.

ANULU VII.

aderată pînă acumă la Congresul de legătilor Camerelor germane care trebuie se se deschidă septembra vîitoră la Frankfurt.

— Constantinopole, 10 Augustu. Unu incendiu a distrușu cu deșăvîlșire vechiul serău. Multe obiecte istorice și prețiose a devonțu prada hacăratoru. Căte-va persoane au perit.

Mai multe cereră privitorie la iada cetății Belgradului, precum și la desfășurarea micului Iwarnig și fostu adresate din Servia la Constantinopole.

— London, 11 Augustu. Times privesc d'uă mare însemnate inviore care s'a făcută la Mesică. Aceasta va avea, după dinsul, două consecințe importante: va fiinde mereu, în adever a uni pe Franția și Austria și a desunii pe Franția și guvernul federal alu Americii. Acești evenimente nu potă se n'apropia pe Franța d'Austria.

— New-York, 31 Iuliu. Guvernul federal a otărătă ca conscripționea se se facă cu forța la Now-Yorck. După Times, operațiunile voru începe la 3 Augustu.

— New-York, 1 Augustu. Bombardarea fortului Wagner urmăză. La 29 Iuliu federalii au rădicată baterie aproape de forte. Generalul Lee se afă cu forțe însemnate la Culpepper, pregătindu-se de luptă. Se dice că federalii suplu ordiile lui Johnston se retragă spre Mobile și uă diviziune federală merge contra acestui oraș.

— Berlin, 10 Augustu. Diariul „Europe” de astăzi coprinde următoarele comunicări: 1. Regele Prusiei a desvoltat intră scrisori, adresată imperatului Austriei de la 4 Augustu din Gastein, motivele pentru cari nu voiesc a veni la uă conferință a suveranilor la Francfort; 2. Uă analise a unei depeșe circulare a domnului Bismark de la 6 Augustu în care s'arătă în formă unu refus obiecțional regelui. Domnul de Bismark arătă necuvîntă unei dicti de suverani și propune convocarea unei conferințe a ministrilor germani de externe spre a elabora unu proiect, care se so spuiă dietelor principilor. Depeșa domnului Bismark se termină cu observaționea, ca se teme că silința Austriei d'a produce uă mai strinsă unire a Germaniei, ar pută compromita unirea existente a Germaniei.

— Francfort, 11 Augustu. Pentru regele Hanovrului s'a inchiriat d-acumă aici uă locuință de la 16 Augustu înainte.

— Stuttgart, 10 Augustu. Principalele coronei va înlocui pe Maiestatea sa regale Würtembergului la congresul Principilor de la Francfort. La trecerea sa prin Stuttgart la Francfort, maiestatea sa imperatul Austriei, va face uă vizită regelui.

— Francfort, 12 Augustu. Patru sute două-deci și cinci de deputați au

oficiari pedișu, aduse cu uă voce dulce.

— Femeia mea, m'a asicurată, că lu-a veștu mai adine ură la cafeneaua cardinal.

— Si astă cafenea unde este?...

— De cea-lată parte a bulevardului din față, în colțul străei Richelei.

— Esti sicură că l'a veștu femeia d-tele acolo?

— De ore ce-ți spui, bunul meu domnū.

— Bine... tine pentru d-ta, dice Henri punându-i în măna două monete d'uă sută de soldie.

Portariul se grăbi a reconduce, cu multe închinăciuni și cu surisul pe bufe, pe oficiarul de marină pînă la scara trăsuri ce-lu astepta.

— Multe mulțumiri, frumosul meu

domnū, dicea elu anca în momentul cându pleca acestu-a.

Indată ce se depărta, omul nostru făcu cu religiositate semnul crucei cu cele d'ue monete ce primise, după ce mai antii le sună la urechie pe una contra altei-a, ca se s'asigure că nu erau false.

Henri de Lortigues cunoște Pari-sul. Scirea din sperință că nimic nu se dobîndesc de cătu cu banii; dacea-i și promite, trecindu bulevardul, d'a nu cruța banii, d'a-i da cu prisosu chiaru spre a ajunge la scopul seu.

Intrându la cafeneaua Cardinal, cern unu grog, aprins uă cigară și începu a resfoi ceva diario. Cine l-ar si observați insă cu ore care atențione ar fi ve-

Credință în viitoru.

Amă aretată cari sunt principiile democrației, principie dătătoare de viață, cari au fost proclamate de Revoluția de la 1789, cari petrunde și prefacă totă societatele moderne și și pe cari le amă dobândit prin Convenție.

Acstea mari principii cari au regenerat și au făcut mărirea și fericea națiunilor la cari au fost cu sinceritate aplicate și desvoltate, ne au făcută a crede cu tăria că voru scădețe țera noastră din tristele văgaje ale unui trecut de întuneric și d'apăsare, s'o voru împinge pe calea cea mare a progresului, prin desvoltarea tuturor elementelor cari contribuiesc a ridica să mări uă națiune?

Acstea principii sunt totă în Convenție, dupe cumă amă dovedită de mai multe ori în chipul celu mai logic și mai învederat, fără ca nimeni pînă acum să fi avut curagiul a veni se susțină pe față că ele nu există în Convenție; și chiar dacă nărău fi coprinse în acăstă Convenție, trebuințele societății, ideile văcușui, insuși interesul loru propriu, ar trebui se destetepe pe guvern și pe omenei mari ai dili și se înduplăce a le primi să le aplique, fiindu datorii a înțelege că numai prin aceste principii potu a se întări să face fericea țera lor, și că nici uă dată nu voru fi destul de tară spre a se împotrivi, fără se fi returnați, la triumful lor.

Dară uitându-ne împrejurul nostru c'uă serioșă luare aminte, judecăndu lucurile c'uă minte liberă și neîntunecată de interese personali, suntem coprinși de uă durerosă îngrijire pentru starea critică, plină de greutăți și de pericile, în care vedemă aruncată și espusă țera?

Cinci ani au trecut de căndu amă dobândită Convenție cu principiile cele mari de la 89: libertatea suptă totă forme, egalitatea tuturor înaintea legii, controlarea guvernului de națiune, respunderea ministrilor înaintea țerei, justiția pentru toți fără osebire, și totă mișulocelă d'a merge înainte pe calea progresului să civiliștiunii.

Cinci ani au trecut de căndu proclamarea nouului regime reprezentativ au destepattu în români cele mai frumose speranțe în regenerarea și în viitorul naționalității loru prin înțemeierea libertăților constituționali, prin încuragiarea virtușii și inteligenții, pentru înținderea instrucțiunii publice, prin

armarea țerei, prin înflorirea comerțului, industriei și agriculturii, prin desvoltarea avușilor țerei.

Cinci ani au trecut, și, astăzi, dupe atăta asteptare, în ce stare ne vedem? la care din aceste rezultate amă ajuns?

Unde este guvernul reprezentativ, regimul constituțional, cerută de națiune și dobândită prin Convenție garantată de săpte puteri mari?

Unde este controlul eficace datu în mănele Adunării, în mănele națiunii pentru a privighia în totă administrația guvernului?

Unde este respunderea ministrilor îndatorați de lege a da socotă la națiunii despre totă faptele loru să se retrage de la putere căndu nu se mai bucură de încrederea țerei?

Unde este înțemeierea și chezășuirea libertăților publice spre a nu mai fi nimeni lăsatu și espusă la res bunările și prigonirile arbitrairului ministeriale?

Unde este organizarea comunei pe basi largi și cu drepturi intinse spre a pune pe toti cetățenii în stare d'a se ocupa și interesa de lucrul publicu, singurul mișulocu d'a se înțemeia libertatea pe basi solide?

Unde este reforma legii electorale atăță de adinc simță spre a se dobândi uă mai intinsă și adeverată răpresintare a intereselor țerei, și spre a silii guvernului a se supune în unu mai aspu controlu?

Unde este deslegarea cestuii rurali prin îmbunătățirea sörtei țenilorloru spre a se curma uă dată amenințăriile cari se facă?

Unde este luarea monastirilor închinate, proprietățile statului, spre a se pune cu totul suptă administrația directă a guvernului, pentru indesularea celor mai însemnate trebuințe ale țerei?

Unde este inamovibilitatea magistraților pentru a se da cetățenilor uă garanția sigură că justiția nu va deveni în măna guvernului unu teribil instrument de prigonire contra celor care nu voescu a se face servitorii arbitrairului său?

Unde este înșințarea unei garde naționale atăță de trebuință pentru a face din toti cetățenii cei mai sicuri aperători ai libertății și ordinii contra celor cari s'ară incercă se le atace?

Unde este înținderea instrucțiunii publice prin care se respindese într-o țera adevărată lumină dătătoriă de viață ce produce și pune în mișcare totă elementele de progres?

Unde este înarmarea țerei pe basi

intinse și pucini împovărtorie spre a reda poporului română încredere în sine și tăria pentru desvoltarea și aperearea naționalității sale?

Unde este juriul care se asigură presa contra lovirilor guvernului, făcându judecătoriul alu delictelor în suși țera, cu mai multă dreptate și nepărlinire de cătu guvernului, acuzațiori și judecători totu uă dată?

Unde este înflorirea comerțului industriei și agriculturii, singurile elemente pentru desvoltarea și mărirea avușilor țerei, și prin urmare pentru usurarea impositelor și pentru îmbunătățirea servicielor publice?

Unde este încuragiarea capacitatii, a talentului, a virtușii, prin care uă națiune se ridică și se onoră, și unu guvernă respectă și se ntăresce?

Unde suntu, nu în corbe, nu în declamațiuni, dară în fapte, dară în lucruri, unele suntu aceste reforme, aceste rezultate, aceste îmbunătățiri, așteptate de cinci ani cu atăta legitimitate?

Ce căte ori nu s'au cerută aceste reforme de Adunare și de țera, și de căte ori nu s'au promisă de guvern și de aperătorii sei? Dară ce s'au făcut? Unde suntu?

Fapte ceremă, fapte voimă.

A trecută timpul de vorbe găle, de declamațiuni sterpe, de făgăduințe înșelătorie.

Oameni de la putere, abșinuți, partizani și aperători ai guvernului, nu ve ntrebămu ce așă vorbită și ce vorbită, căci nu se guvernă uă țera cu vorbe, nu se face fericirea unui poporă cu vorbe.

Ve întrăbămu ce așă făcută și ce faceti, ve ceremă fapte și voimă a vedea fapte, căci după fapte se judecă unu guvernă, prin fapte se arată capabile sau nemernică, prin fapte se duce uă țera la fericire sau la peire.

Si cari suntu aceste fapte? Ele s'au aretată și s'au judecată de Adunare, și éca cumă au fostă stigmațate.

Vedemă în totă dilele, în viața privată, omenei natingi, nemernici, incapabili, cari dau în gropă, cumă se dice, și care, necunoscindu nemernicia loru, acușă pe alii și suntu nemulțumiș de totă lumea, totă lumea este rea, nu mai ei suntu buni. Acăsta se face pe totă diua în guvernă. În locu d'a vedea reoa

loru credință, greșelile loru, acușă țera de tendințe la opoziție sistematică, și dică că România nu suntu demnă de regimul constituțional. Guvernul care merge după ideile cătoruva omeni cari aspiră la dictatură sau la

— A! de ce?

— Pentru că amă audiu vorbindu-se d'uă partită de écarte ce se va juca de séra la Blinda, între d. de Forli și vice-comitele d'Ambs.

— La Blinda? ce este Blinda?

— Tăceră! vorbesce mai incetă, dise băiatul vorbindu și elu cu vocea jumetate cu cumă i-ar si fostă temă se nu fiă audiu. Blinda, urmă elu, este uă femeie care ține unu elegante saloană de jocu de cărți unde se adună toți bărbăți cei mai distinți din Paris.

— Pote cineva fi admisă acolo?

— Anevoia. A fără numai de te

va presinta uă persoană cunoscută...

— Cunoscă pe cineva care se vorbește a se insarcina cu acesta?

— Nu, domnule. Ar si pote unu mișulocu... dară...

— Si astă mișulocu?

— Ar trebui mai antău a găsi unu pretestu...

— Ilu vomă găsi... Apoi?

— Eată. Noi procurăm cercului

ținutu de Blinda consumațiunile. Nopțea, eū mai adesea suntu insarcinată cu servișul, și, fiindu că suntu forte bine cu ea, pote că respindindu de d-ta se... Dară trebuie unu pretestu...

— Ti-am spusă că-lu voiă găsi.

Vrei se te insarcinezi cu celealte?

— Si fiindu că băiatul esită.

— Ai uă sută de franci pentru d-ta, adause Henri.

— Nu ceră altu de cătu a-ți fi plăcutu, dise băiatul.

— La ce oră credi că me poți introduce?

— Nu potu precisa ora, dară se

guvernă personale strigă că tōte mergă seū, că Adunarea merge reu, numai ei suntu buni.

Tendințele puterii executive au făcută din magistratură unu instrument de persecuție și de prizonieri cari lovescă atăță de adânc și cu atăta asprime pe acei cari nu suntu de părere guvernului, în cătu ori cine din noi se intrăbă de mai este sigură de ceva.

Adevăratul motivu alu nenorocirilor năstre provine din sistema guvernului d'a împărții țera în tabere inimice escându prin ori ce mișulocce pasiunile între partite, și căutăndu conservarea sa numai în diviziunile năstre politice. Într'unu cuvintu, realu provine din aceia ce în imbăgiul politicu se dice în alte State sistemă de bascute a guvernului.

In cătu privesc administrația guvernamentală, éca bilanțul. Centralisare absorbitoriă, — manținerea vechiilor sisteme administrative, — creaarea de posturi nefolositore din care a spori parasitismul, — aruncaea ea în suferință a tuturor intereselor prin prelungirea soluțiunilor, — creditul lovitură de mōrte prin lenevirea și moștinea autorității, — uă datoră spămintării fără legitimarea unui controlu, — ANARCHIA PRETUTINDENI,

— sicuranță publică amerințată prin atacurile de totă diua contra personalor și-a proprietăților, — schimbări neconveniente de ministri fără altu rezultat de cătu lipsă absolută de idee, de priviri generali și de simțirea adeverătorilor nevoie ale țerei, — uă putere executivă întrecându-se în silințe și 'n intrige pentru a tine și a mări antagonismul între partite, cu scopu d'a scăpă d'atacurile loru comuni și-a triumfa fără luptă, TACTICA MISERABILE. — A! domnilor ministeri, voi și sugrumarea libertăților publice, anularea regimului constituțional, desființarea ori căru controlu asupra faptelor guvernului, chițuiela banilor publici fără ca nimeni se ve ie socotă, voi și, într'unu cuvintu, guvernul bunei plăceri, stăpînire absolută a unui singur omu și cătăva ministri!

Eacă tabloul tristu alu stării de lucruri în care ne aflăm. Eacă unde amă ajunsu suptă ministeriul actual, eu ideile sale măginite și cu politica sea reactionariă. Eacă urmările deplorabile ale acestor vinovate încercări d'a desființarea libertățile constituționale, d'a nesocoti voința Adunării alesă de națiune, d'a înțemeia guvernului personale și dictatura, adică guvernul absolut, despotismul, tirania, după patru-deci de ani de lupte pen-

te astă mișulocu?

— Ar trebui mai antău a găsi unu pretestu...

— Ilu vomă găsi... Apoi?

— Eată. Noi procurăm cercului

ținutu de Blinda consumațiunile. Nopțea, eū mai adesea suntu insarcinată cu servișul, și, fiindu că suntu forte bine cu ea, pote că respindindu de d-ta se... Dară trebuie unu pretestu...

— Ti-am spusă că-lu voiă găsi.

Vrei se te insarcinezi cu celealte?

— Si fiindu că băiatul esită.

— Ai uă sută de franci pentru d-ta, adause Henri.

— Nu ceră altu de cătu a-ți fi plăcutu, dise băiatul.

— La ce oră credi că me poți introduce?

— Nu potu precisa ora, dară se

tră a derima aceste guverne sugrumătoare, după atătea suferințe și sacrificie pentru a dobândi unu regim liberal s'unu guvern sincer, onest și devotat libertății și progresului, dupe atătea frumose speranțe în regenerarea țerei prin măruitorele bine faceri ale libertății.

Este tristu și durerosu a ne vedē împedicați în mersul nostru către progresu, a ne vedē aruncași în derelui spre trecutul atăță de condamnat, și-a privi descuragarea slabindu multe susțe și corupționea năbușindu multe conștiințe și făcindu mulți apostoli, cari se teresc naintea puterii și devină apărătorii servili ai arbitrairului, ai silei și despotismului, relăciindu prin sofisme și minciuni spiritele cele simple, și aruncașd cele mai nedemeină injurie și calomnie asupra ideilor și omenilor prin cari s'au ridică și devenită ceva.

Dară s'avemă credință în viitoru. Asemenei guverne și asemenei omeni voru trece împreună cu ideile și cu mișulocce loru, pentru că triumful carei face atăță de țadrasnești este slabu și trecători ca triumful minciunii. Căndu vedemă în Europa totă guvernele absolute securate și prefaute d'interiora suslare a libertății, candu ideile constituționali petrundu și se înțemeiază în totă statele, căndu nici unu guvern nu are destule băionele spre a se împotrivi voinei părerilor cari voescu a fi libere, cumă ore guvernul actuale, ridicăt la putere prin libertățile constituționali, va isbuti se desființeze aceste libertăți, fără a se desființa și elu insuși?

Totă guvernele care s'au încercat a se pune mai presus de legi, cari au violată drepturile și libertățile unei țere spre a fugi de controlu și de respundere, cari au nesocotit trebuințele societății d'a merge nainte pe calea luminei și-a progresului, cari au căutată a domni prin incapacitate, prin corupție și abuzuri, prin arbitrair și apăsare, totă cele guverne au căutată și năsată în urma loru de cătu disprețul și ura pentru reul ce a căutat.

Istoria ne spune de ajunsu ce devine aceste guverne cu ideile și cu aperătorii loru.

S'avemă credință în libertate și se luptă cu curagiul pentru triumful său. Dreptul este cu noi și dreptul ne face tară Vulturul în care trăim, spiritul revoluționii cei mari, progresul democrației, lumea civilisată suntu cu noi, și luptă cu noi și pentru noi.

te astă aici între săpte și optu ore, pu ne-te lingă sobă, căndu me vei vede luându acăstă tavă mare ce e în casul comptorului, scăla-te și urmăze me fără dice nimicu... D'apoi își voi face cu semnă...

— Ne-amă învoită... își voi da cei uă sută de franci.

— O! nu suntu în mare nevoie, domnule.

— Aide, nu me înșelasem, eșu unu băiatu inteliginte. Pe de sără!

— Pe de săr

Nici prigonirea și calominia, nici sofismele doctorilor să absolutismului, nici îsbînda trecătorie a ticaniei, nici arroganța instrumentelor servili ale arbitriului, se nu slabescă credința noastră și se nu ne depărtează unu minut de la postul nostru, de la datoria noastră d'a luptă pentru triumful drepturilor și libertăților noastre, pentru triumful marilor principii de la 1789, pentru triumful democrației.

S'avemă credință în viitor; viitorul este alu adeverului, alu libertății, alu progresului!

Radion.

Corespondință particulară a ROMANULUI
POLONIA AUSTRIACĂ.

Leopole 28 Iuliu (7 Aug.)

Au traversat totă Galicia și n'am datu nicăire de resculăriile, de scenele teribile pre care le descriu unele fiole streine; din contra, liniscea ancașia de mare, în cătu e ingrozitoare... Singurele orașe, nu agitate, daru mai emosionate, sunt Leopole și mi se spune Cracovia.

Agitarea de la Leopole este mai multă pasivă. Mai târziu femeiele portu negre, unele căci realmințe au perdu vre unu fiu, unu frate, unu sociu, trecuți în sinurile insurecționali din Polonia rusescă, și altele, cele mai multe, ca demonstrație națională. În diile din urmă s'au făcutu unele adresa. Românu le a reținut pînă în NN. sele din 21 Iuliu. Altu-felu orașul păstrădă facia linisită; agitarea, repetită este mai multă în animu de cătu esternă. Totuși politia locală a îndoilea privighiare și încătu și tracaserile selle pentru călelori, mai alesu pentru acei ce vinu de la apus, pe calea ferată. Aceste tracaserie se mărginescu obicnuitu prin neconitenite esibiri de pasporte și, uneori, interogatori despre scopul căleloriei.

De uă camdată unu lucru apare lămurită oaservatorului: Ce pote face pînă și unu neamicu, unu cuceritoru, servinduse cu libertatea facia cu națiunea cucerită, dominată? Nu suntu două ani, Austria părea a-să da susținutu: a fostu d'ajunsu se apeie la instituționile liberali, și eat'o mustându pe ruși pentru modul barbare cumu voru a opri națiunea polonă!.. Ce diferență cu cele ce se petrecu la noi! Noi abia începemă a respira suptu instituționale constiționali, și suntem cei anciu, noi crescuci la căldura loru bine-făcătorie, suntem din cel anciu a ne rădica contra loru, a le paralisa în desvelirea și puterea loru, căndu nu a le și resturna ca impedicatorie culturie și bunei stări naționale! — Daru? „Romanul” a qisă de sorte de demultu: „Ca la noi nicăire!”

Unu altu lucru care, în liniscea aparinte a Galiciei, frapăză pre observator, este inteligenția, energia, unitatea de acțiune și prudența cu care lucrăză comitele secrete naționale polone, în interesele insurecționii din Rusia? Totă lumea scie că există asemene comitate, fia cine le simple, și le presimpte din lucrări, din publicații și diarie, și eu tôte aceste nu scu dăcă se cunoscă de cei mai inițiați la a-facerile insurecționii, cari suntu membrii compuneror acelor comitate? Guvernamentul local le urmăroce arătăză iei cole, pre cine are presupuri mai mari, daru in fundu, nici chiaru arestările aceste nu nimerescu pururea pre adeverării membrui, părtășii la miscarea polonă despre Warszawa. Aceasta nu arite ore ancaș uă dată: ce pote, de ce este capabile uă națiune care se luptă cu convingere profundă, pentru independență?

Acesta o areță totul ce to in-

cungiura in Galicia. Femeiele se rögă, femeiele suntu în negre. Bărbații junu devinu rari, pînă la junimea din gimnasiu, pînă și copii de căte 14—15 ani s'au făcutu neveduți și s'au dusu se impărtă între ei martirul teribil alu Patriei loru.

Si facia cu aceste observări, care nu e durerea unu Românu, care nu poate aduce alătoru animi în respondere, în asteptate de sciri bune, de la fii, frați, aperătorii Patriei, de cătu resunetele scomotose ale nefericitei lupte de la Costangalia! Da! Soldații Români au dovedit acolo, ancaș uă dată, că scu și ei muri luptându cu hărbișă, că, înarmați chiar cu ciomege, ei fișu peptu bărbătescu sub glonțe. Daru totu acolo s'a aretatu lumei trista politică a guvernului României. Asupra celoru ce au causatul reul că reprobarea unanimă ce-mi lovesc urechile din tôte părțile, de la austriaci chiar, în privire faptei de la Costangalia! — Si aice, cumu ve diceamă in corespondință din urmă, nu se impata atâtă guvernului nostru căci, suptu punctul de neutralitate, aru si refuzat trecerea unei bande armate prin teră, ci că ei, sciindu cu căteva lune mai dinainte despre otărirea polonilor de la Tulcea de a trece prin România, acesta trecere nu a fostu preîntîmpinată ancaș dindată, prin renforțari de pîchete la frontieră, pe malul Dunării... In negligenția guvernului in astă privință vedu foile de la Leopole și Cracovia, unu planu otărîu de concertu cu Rusia, uă adeverată cursă!... Si ce le putemă dices ca se-i facemă se credă altu-feliu?

Suntu căteva dile de căndu Romanul a publicat, după unele foie strâine scirea curiosă că uă bandă (meservescă cu termenii nostri oficiali), că nă bandă de poloni, aru si năvălită din Moldova spre Noua Selisă rusescă și că aru si urmatu acolo uă ciocnire cu casaci. Incidentele este mai frumosu decătu și-l pote inchipui imaginea cea mai serbinte. Frica rusilor de insurgenți a ajunsă la parosismu! Tinești-vă risul căndu ve voi spune, că neamicu cu cari s'au bătutu casaci la Nova Seliza, erau nu omeni ci nisces BOI!... Era noptea și boiu insurgenți fără se scie și fără se voișcă, esian din uă pădurico de lingă frunză. Sentinetele strigă pe rusesce „Cine-i acolo?”. Boii nătangi nu respondă. Sentinela trage focu! Casaciil incalcă, iși facu cruce... și carnagiu e teribile... căti va boi cadu pe cîmpul de bătaia!... O! Donquijote, o! Cervantes, unde ve suntu morile de vîntu?

După anecdota de mai susu puteți judeca in ce raporturi stă grăza din uă parte și din cea-l-altă. — Daru Rusiș aspira a căstiga prin politică cea-a ce pordu in bătaia. Totă Galicia e impanată de spioni russesci, cari iști dau totă silință, (căndu nu suntu prinși de guvern austriac) de a predica patriotismul Polonilor Galiciani, ca se se rescōle, și ei; astu-feliu erde Rusia că Austria și va da mâna și puterile apusiane voru mai gîndi înainte de a declara resboiu pentu Polonia. — In contra acestor spioni suntu bine prenumiș Polonii din Austria și deci ei facu rară proseliști și totu deuna victimă inocenții ale guvernului Austriacu. S.

Sămbătă pe la 2 ore amu primulă uă adresă din partea unu numeru de telegrafisti, spre respunsu la actele oficiale ce-amu publicat în această fiole despre faptul presintării unei depeșe și nespediri ie. In acele chărție, nu se săcea nă cestiune personalu nimivu. Reclamantele, d. A. I. Arion, constată faptul, arestându că de la bioul telegraficu s'a datu citanția de primirea depeșei din registru a souche;

registru, daru in locu de nume și suma banilor erau însemnate nesci lucruri fără înțelesu. D. inspectoru alu telegrafelor suspinde că făcutu uă cercetare, daru n'a pututu descoperi numai Contra unu asemene simulacru de cercetare, — căci d'ar si fostu uă cercetare seriösă, ar si fostu cu neputință a nu se descoperi culpabilele, — d. A.

Arion a protestat dim nuou. Fiă-care se aștepta, negrescă, că, în uă asemene cestiune unde e vorba, nu de individi, ci de moralitatea publică, de călcarea unore datorie sacre din partea unu funcționariu, d. inspectoru va face uă cercetare severă și va pedepsi delictul. Ei bine! nu, a fostu unu altu mișușor mai comodu. Ni se trămite uă adresă din partea unor omeni alu căroru nume n'a fostu nici directu nici indirectu citate în fiole nostră. Amu pute se refuzamă publicarea ie; o publicamă insă, căci ea ne arăta ancaș uă dată trista situatiune in caro ne afiamă. Nu vorbimă despre expresiunile d'omenu nobili și bine crescute ce ea co-prinde; lumea s'a depinsu cu astă limbagiu din partea guvernului și funcționarilor sei. Constatăm insă numai unu faptu. Nesce jună, a căroru viță și carieră abia începe, vinu și, in locu d'a protesta cu energiă și a cere el descoberirea și pedepsirea culpabilului care-i desonoră, se facu solidari de delictul comis și constatatu prin esistința ciștanței din registrul à souche; și s'ară indinaș, nu pentru că unul din colegii loru este acusat de abus, ci pentru că este acusat d'unu abusu numai de 3 lei și 15 parale. Micimea sumei ii revoltă, nu actul desonestu ce s'a comis. D-lorū nu negă faptul, și nici nu-lu potu nega, ci, vinu a face, din uă cestiune de moralitate publică, uă cestiune personală, a insulta individul. D-lorū se miră ancaș cumu uă fiole seriösă a publicat asemene fapte. Le vomu spune, fiindu că pară a nu sei, că foile seriöse suntu adesea nevoite a publica lucruri cari, avindu partea loru cea gravă și de plânsu, cumu este în casul de facia faptul comis, și și partea loru umoristică, care se publică pentru ce foile glumește se o ieu și se-i dă locul ce merită. D-niș telegrafisti potu si sicuri că fiole umoristică din București va face cercetării d-lui inspectoru și responsu lui d-lorū onore ce li se cuvine. Potu daru si consolați.

D-le Redactoru,

Mare a fostu durerea noastră căndu omu vedutu publicate în seriosul d-vostre diară acele pamflete ale d-lui Arion. Acumă căndu cestiua a fostu tratată oficialu, fie-ne permisă și nouă ca omeni de onore, ca căteni se înțimpină aroganță d-lui Arion. Publicații daru, ve rugămu, se și lumea că în fiole Românilor între cinci milioane, se affă unul d. A. I. Arion care face atâtă caudă de dinșul, care este atâtă de putință, atâtă de tare, atâtă de cu influență, atâtă de periculosu Guvernul actualu, și prin urmare atâtă de persecutău de acesta, în cătu ordine s'au datu, și ordine precise, la tôte stațiile telegrafice din teră, și speciale la cea din București că oru ce d-peșă adresat d-lui, unde se va vorbi de sănătatea soțoiu d-sale, se se facă motololi, și taesa de lei 3 par. 15 se se împărtă între totu corpul telegraficu, alu căruia personalu nu e mai micu de căteva

Mare daru a trebuitu se fie întristarea noastră a tuturor, la începutul carierei noastre, căndu amu vedutu că a pututu și unu omu care să și uite păna întrătălu demnitățea sa, și că nu se îndrăsnescă a crede că totu ce se agită, totu ce se miscă, totu ce se face, este pentru d-lui și în contra d-lui, și astu-feliu, mergându cu îndrăsnelă se culede a arunca injuri de acele unde nu se vorbesc de mai puținu de cătu de furtisagă a trei lei și cinci-spre-dece parale, și de corumperea unui personalu întregu prin priimirea de ordine a nu se spedie deosebitu d-lui injuri care nă altu scopu de cătu a arunca discreditalu pretutindeni și mai cu semă asupra acestui bielu instituție care singură abia stă în picioru in mijlocul dis-

trucție totale alu căruia arhitectu de se sileste (!) a si d. Arion. Vă rugămu daru ancaș odată d-le Redactoru, publicați, și de voiți trimiteți și în cela-l-altă emisferă se ase și acolo lumea că telegrafisti din București aș surat d-lui A. I. Arion 1½ sf.

Priimă domule Redactoru incredința osebită noastră considerați.

Telegrafisti staționul telegrafice din București.

G. C. Păenaru, N. Tano, D. Vardala, P. Algi, R. Pittiș, I. Apostolescu, Al. Drăgulinescu, M. Dimitrescu, D. T. Ionomu, Gr. Anglo, M. Vilag, D. I. Zottu, S. B. Rașanu, St. Dimitrescu, A. Ruban, N. Chiriacopolu, Kiriazino, Deleanu, C. Dimirescu, Reitimbac, Iacob, G. Tomescu, Volansky.

D lu Redactoru alu diariului Romanul.

Rugămu pe d. Redactoru a Romanului cu lacrimi de durere, se bine voiasă a publica acăstă copia. Pote va ajunge la audul Domnului, pote va deștepta pe guvernă care păna acumu nău făcutu nimicu.

Rădașii de Ursu.

Copia de pe petiție Reașilor de Ursu, trămisă d-lui Președinte alu consiliului de ministri în București la 18 a lunei Iuliu 1863.

Sop-semnatii Rădașii de Ursu de la districtul Putnei, venimă se aducemă la cunoșința domniei vostre, plângerile noastre, a betrâñitoru nostri părinți, a femeilor și a copiilor noștri, căci ne găsimu aruncați pe drumi fără nici unu adăpostu.

Este aproape uă lună de dile de căndu d. suprefectu avenu în satul nostru, cu putere de dorobanți, ne au luatu moșia, ne au scosu din casele noastre și au datu tolă în stăpînirea boiăriului spătaru Constantin Giță locuitoru din Târgușorul Panciu.

D-le Președinte. Scimă că la anul 1853, avându noi trebuință de suma de 16,000 lei pentru ca se depunemă la tribunale intr-unu procesu ce amu avutu cu casa răpos. Vist. Pe trache Sturza, boiăriul spătaru ne au esită cu punga la dramă, și prin adeniră, prin felu de felu de făgăduile, ne au făcutu se priimă cu d-si se depuia acu sumă pentru noi, și noi se-i dăm proprietățile noastre în posesiune pe 5 ani; amu făcutu contractu totu în acelă anu, și anul d-antău ne amu ținutu do elu, earu la alu douile anu, vădindu că boiăriul spătaru nău urmatu a depune banii, amu refuzat de a mai recunoscere contractul. Din această boiăriul spătaru ne au făcutu procesu, șicindu că au datu banii în priimirea unui vechilu alu casei Sturdă; s'au pusu in ruptul capulu ca se ne ie moșia; și de atunci și pînă acumu, jeliindu noi la Domnū și la ministeri, nimicu n'am pututu isprăvi, măcaru că autoritatele de aice, fiă din pricina de înrudire, fiă din alte cause ascunse, au căutat in totu deuna a ne înveli.

Eramu linisiti, socotindu că, la totă înțimplare, ori cătu de prigoni și nedreptăți am fi, o se simu și lăsă a plăti boiăriului spătaru acel banii cu dobînda loru, s'au a ne țin de contractu; socotela boiăriului insă nu era acăsta, boiăriul moșia noastră și trebuia chilipiru. Prin ce uneltri, prin ce mijloace nu scimă, ne pomenimă că ne ie proprietățile noastre și ne țin și din chișină ciminele noastre, in cătu acumă slăină pe sub garduri. Ne amu tăguștă amu plânsu, amu strigat, daru niciună nu așculta; chiară Domnitorul omu datu jalba in treccerea Măriei sale pe ice daru nici urma ie nu se găsesce.

D-le Președinte, noi țeram proști nu suntem in stare să ve povestimă și se ve dovedimă cătu suntemu de asuprișă și lovită, nu scimă, dacă ni se lăsă viață, de nu era mai bine; vorăgămu daru eu lacrime se aruncați asupra noastră unu ochiu de părintescă milă, se bine-voiți a lăua în a vostre intelectă și hine voităriu lăuare amintă

dosarile de la Prefectură și tribunalul de aice de la Putna, și veți vedea neaudite ilegalități ce s'au făcutu numai pentru ca se ne desbrace de pămîntul nostru; veți vedea că, chiară cându s'au vindutu proprietățile noastre, s'au făcutu cea mai mare nelegiuire, căci în locu de trei strigări s'au făcutu numai una; veți vedea că boiăriul, de la 16,000 lei ne sue la datoria de 1250 galbeni; că la međatul urmatu numai d. boiăriul au fostu mușterii și d-lui le au și lăuatu cu celu mai înjosită prețu de 900 galbeni: veți vedea înșiruitu că asemene nedreptate, asemene desbracare, asemene crudime nu are pildă in teră la noi se se si făcutu de nici unu boiăr cătu de aprigă.

Rugămu mila guvernului, care este părintele obștiei, se nu ne lasă in prădă d. boiăriul spătaru; betrișii, semieile și copil ne ceru hrana, ne ceru adăpostu, Zapci ne ceru biru, și noi n'avemă căpătii se ne odinimă capulă. Unde să ne ducem, ce se ne facem? Ori trebuie să ne dămă in gîrlă sau se căsimu din teră.

Rădașii de Ursu.

Domnule Redactoru!

Abusurile ce se comită de la unu timpu încocă in portul Brăila cu cursul monetelor au adjunsu destul de nesufiște, și tôte aceste cadu totu pe capul bieților sătiani și a muncitoru cari lucrădă la schele.

Cumpăratiorii căndu voescu se cumperi productele sătianilor sau se plătescă lucru muncitorilor le plătescă in lire napoleoni sau galbeni, lira le-o socotescă 63 de lei, napoleonu 55 de lei și galbenu 32 ½, po căndu in totă teră și chiară in acestu portu, (afară din Români de peste Milcovu cu care diferimă cu totul de cursul monetelor loru loru,) amblă lira 62 de lei, napoleonu 54 de lei și galbenu 32 de lei.

Spre a evita nisca asemene anomaliie care ibescu totu-d'una pe săracu, ar si bine ca guvernul se stabilescă și 'n acestu portu unu cursu de monete lipse ca și 'n tôte cele-lalte părți.

De acea-a, d-le Redactoru, fiindu cestiunea de unu bine comună am reăduști de uă datorie a me adresă la diariul d-v. și de credeți că lucru este bine nemerită se-i dați locu in stimabile d-v. diari.

Primiș etc.

Paseal Stoianovă.

LOTARIA UNUI TABLOU.

Este la Florenza unu jude artiștu român, de mare talentu, și capă promite multu pentru viitoru

